

Δ. Κ.

ΡΟΣΩΠΙΑΚΙ μικρό, άβρότατο, άριστο-
κρατικό, τριανταφυλλένιο και γλυκό
σάν τὰ θλιμμένα όνειρα που του άργο-
πεθαίνουν στον γαλήνιο όρίζοντα τές
θεομές καλοκαιριάτικες βραδνές.

Δυό μάτια μαύρα, μαύρα σάν τὸ γα-
γάτη, γεμάτα από πένθος και ήδυπά-
θεια, δυό μάτια βελουδένια, φωτίζουνε γλυκά τὸ πρό-
σωπό της. Τὰ βράδυα, σάν δάση ό ήλιος είναι σάν
μενεξέδες και τήν νύχτα φέγγουνε σάν δυό μεγάλα
κατάμαυρα άστρο.

... Ω τὰ ώραία της μάτια! ... στά βελιά σκο-
τάδιά τον ή καλωσύνη και ή αγάπη λάμπουν, κι' από-
μα πιό βαθειά μέσα στά μάτια της κοιμάται ή ήδονή.

Στά μάγουλά της είναι πορφυρά σάν τὸ ήλιοβασι-
λεμνος τριανταφυλλί ροδοπέταλα του Άπριλιου, και
όλο τὸ προσωπάκι της έχει τήν απαλωσύνη των ρό-
δων, των άνέγγιχτων αλιων ρόδων.

Τὰ χείλια της είναι κόκκινα, κόκκινα σάν άντρα και
σάν τὰ γαρύφαλλα. Είναι πορφυρά σάν τὸ ήλιοβασι-
λεμνος και σάν τὰ ώριμα ρόδια, ή σάν τὰ κεράσια
που σου δίνουν τὸν πόθο νὰ τὰ δαγκάσεις· τόσο είναι
ώμορφα και προκλητικά.

Κι' είναι μεθυστικά, γλυκά τὰ χείλιά της, γιατί σάν
τὸ ροδοστάμια και σάν τὸ μέλι... Αδιάκοπα ποθεῖ
νὰ τὰ φιλήσῃ τὸ στόμα μου, και σάν αὐτὸ κοιρασθῇ
τότε ή διαφασμένη μου ψυχὴ θὰ τὰ φιλή.

Συχνὰ μισοανοίγουνε σὲ γλυκύτατο χαμόγελο τὰ
κόκκινα χειλάκια της και τότε προφθάνεις ν' αντι-
χρῶσης δυό λαμπρές σειρές μαργαριταριῶν που στο-
λίζουνε τὸ στόμα της.

Ένα πυκνὸ στεφάνι καστονόξανθων μαλλιῶν είναι
πλεγμένο επάνω απ' τὸ εὐγενικό όλόλευρο μέτωπό της.
Ένα στεφάνι που φεγγοβολάει χρυσά στον ήλιο. Ξέπλεει
τὰ χρυσομέταξα μαλλιά της στὸ σκοτάδι μοιάζουν με
τῆς νυχτὶς τοὺς πέπλους, και με τὰ κύματα που νυ-
λάει αδιάκοπα τ' άγρια μεσάνυχτα ή θάλασσα.

Τὸ χεράκι της εἶν' ὡμορφο, μικρὸ σάν κουκλίστικο,
με γιατί άνδρινα δαχτυλάκια, τόσο λεπτά, που φοβάσαι
νὰ τὰ ἐγγίξης μήπως σπάσουνε· είναι λευκὸ και διά-
φανο τὸ χέρι της σάν τὸν άφρὸ τῆς θάλασσας και σάν
τὰ κάτασπρα τριανταφυλλά και τές μεγάλες λευκές
πεταλοῦδες.

Η άχτινες του φεγγαριου που περπατοῦν τὰ βρά-
δυα στους λουλουδένιους κάμπους δὲν έχουν τὴ δική
της χάρι, κι' ή άσπράδα του γλωμοῦ κρύου και των
γιασεμιῶν είναι τίποτα μπροστά στη λευκότητα του
γλυκοῦ όλόθερμου κορμιου της.

Κι' εἶσαι τόσο βαθειά κι' ανεξάλειπτα γραμμένη
στην ψυχὴ μου, ὡ άγαπημένη, ὥστε μονάχα ὁ θάνατος
θὰ σβύσῃ τὴν εἰκόνα σου μαζί και τὴ ζωὴ μου...

ΣΠΥΡΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

ΙΑ προαίσθησις δημι-
ουργουμένη κατ' άρχάς
από τήν τυχαίαν μελέ-
την ενός χαρακτήρος,
από τήν προσοχήν ἐ-

κείνην που άποσπῇ ὁ αληθὴς Καλλιτέχνης ὡς αν-
θρώπος πρῶτον τῆς Ζωῆς, παρά ὡς αντιπρόσωπος
τῆς Τέχνης με ἔφερε μέχρι του ἐργαστηρίου του Σμυρ-
ναίου ζωγράφου Λουκίδη· και ἐθεώρησα τὸν ἑαυτόν
μου εὐτυχῇ ὕστερον και τήν συγκίνησίν μου δικαιολο-
γημένην. ὅταν, επάνω εἰς τὰς μορφάς και τοὺς χαρα-
κτήρας που προτιάσσει ἐκεῖ εἰς πέντε ἔργα του, εὗρηκα
τελείως ἠνωμένον τὸν Ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον ἐγνώρισα,
με τὸν Καλλιτέχνην τὸν ὁποῖον εἶδα εἰς τὰ ἔργα του.

Εἶδα δύο εἰκόνας, τέλους γενναίους, αἱ ὁποῖαι δύ-
νανται νὰ ἐνθουσιάζουν και τὸν πλέον αὐστηρὸν τεχνό-
κρίτην, εἶδα ὅτι μπορεί κανεὶς νὰ ζητήσῃ ἀπὸ μιᾶ
γυναίκας μορφῇ, ἀγνὴ και ἀφελή, με κάποια νεανικό-
τητα θεωρητικὴ και λευκή, με ψυχὴν ἴσως γαλλικὴν
ἀλλὰ με ἕνα ὀνειροπόλημα εἰς τὰ χεῖλη και κατὰ τὴν
κόμμωσιν Ἑλληνικότατον και ἀπλούστατον τὴν ψυχὴν
τὴν ὁποίαν εὗρεν ὁ καλλιτέχνης εἰς τὴν ζωὴν ὡς τί-
πον. τὴν περιέβαλε με τὴν ἰδικήν του ψυχὴν εἰς χρώ-
ματα ἀπλά και φυσικώτατα. Εἰς τὴν δευτέραν εἰκόνα
εὗρηκα κάποιαν ψυχολογίαν ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς γυ-
ναίκας ἐκείνης Σκανδιναβικῆς χάριτος. Ἐκείναι αἱ
σκιαι και αἱ στροφαι των ζωγραφικῶν χαρακτήρων
τῆς μορφῆς αὐτῆς εἶνε πρωτοτυπώταται και τῆς
πρώτης.

«Στὸ Βωμὸ τῆς Πατρίδος», «Τὸ λυκόφως» και «ὁ
Λήμιος» τρία ἀκόμη ἔργα, τὰ και σοβαρότερα, δι' ἃ έχει
νὰ ὁμιλήσῃ κανεὶς εὐρύτερον. Εἰς τὸ πρῶτον ὁρμονικῶς
διὰ τοῦ κλίοντος Βωμοῦ συμβολίζεται ή ἰδέα τῆς
Πατρίδος· ή παρισταμένη ἰέρεια, αὐτὴ μόνη, ή ἐξα-
γινωμένη Ἑλληνικὴ ψυχὴ, στέκει σθεναρά με ἐσθίητα.
ἐρυθροῦ ἀνοικτοῦ χρώματος, δεικνύουσα τὰς ἀνερχο-
μένας φλόγας τοῦ Βωμοῦ· ὁ χρωματισμὸς και τὰ κύ-
ματα τῆς ἐσθίητος πιπτοῦσης ὁρμονικῶς, επάνω εἰς
μίαν μορφὴν αὐστηράν, δεικνύουσαν τὴν ἰερότητα ενός
ψηλοῦ καθήκοντος τῆς πατρίδος. εἶνε με πρωτοτυ-
πίαν εἰργασμένα.

Εἰς τὸ «Λυκόφως» πνέει κάποιος εἰδυλλιακὸς ζέφυ-
ρος ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ζωῆς, πνέει ἕνας τέτοιος ζέ-
φυρος χρωμάτων ἀσχροῦφῶν και ζωντανῶν και ἀλ-
λουργικῶν επάνω εἰς μονογραφικὰς γραμμὰς που θέλ-
γει πολὺ, ἀλλὰ και συγκινεῖ ταυτοχρόνως διότι αἱ δύο
ἐκείναι νεανικαὶ μορφαι ἐξομολογοῦνται ἴσως τὸν
ἔρωτα των ἐνόπιον τοῦ λυκόφωτος, ἐνόπιον τῆς δι-
ούσης ἡμέρας! Ὅταν αἱ τελευταῖαι χλωμαὶ ἀκτι-
νες τοῦ ἡλίου σχηματίζουν ἕνα μυστικόν δίσκον λιό-
ψυχον, ἀπὸ νέφη χλωμά, εἰς τὸ βάθος μιᾶς δεινροσει-
ρᾶς φαίνονται μόνον ἐκεῖνα τὰ δύο, συντετριμμένα
ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν συναίσθημά των, σώματα!

Ἀνώτερον ὅλων των ἔργων του εἶνε ὁ Λήμιός του·
Ὁ Λήμιος τοῦ Λουκίδη δὲν πνέεται πλέον ἀπὸ τὸν ζέ-

φυρον ειδυλλιακού μένους! ανέβαιν' από μίαν ισχυράν πνοήν κοινωνικής ψυχολογίας. "Ε! έδω ό καλλιτέχνης μας άνδροῦται, αισθάνεται βαιθέρεον κάποιον καθήκον διά τήν Τέχνην" έμπνέεται από κάποιο διήγημα περί Δημίου και λαμβάνει τόν χροσστήρα. "Ο Δημιός του ζωγράφου μας λαμβάνει κάποιαν δύναμιν ανατομικήν ή φυσιογνωμία του σκιαζομένη από τήν κρατούσαν τώ μέτωπον χείρα του, είναι σκληρά. Τό σώμα του κοιούμενον διά τής ύψώσεως του άριστερου ποδός έχει τι τό αλελπιστικόν! Τό προ των ποδών του αίμοβαφές όργανον του φόνου προσθέτει εις τήν

όψιν του τās τραγικές του φόνου σκηνάς, ό δέ περίε της κεφαλής του εκτεινόμενος ζωώδης ούρανός προσθέτει ίσως τό ήμισυ τής δυνάμεως του έργου. "Η θάλασσα άδρανεϊ νεκρική κάτωθεν ενός τοιούτου ασφυκτικού ούρανού, κάτωθεν του θύματος του παλαιόντος κατά τής συνειδήσεός του! Δύναται τις εἰπεῖν ότι ό ζωγράφος ήθέλησε μέσα εις τά στοιχεία τής φύσεως νά ρίψη τήν ψυχήν του Δημίου!

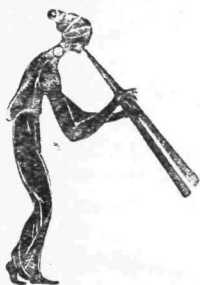
Άρζει ό Δημιός του μόνον διά νά σημειώση εις τό μέλλον μίαν νίκην εις τήν Νεο-ελληνικήν Τέχνην.

Παρίσι

ΣΟΦ. ΚΥΡΠΑΡΙΟΣ

ΑΜΑΔΡΥΑΔΕΣ...

ΕΥΑ—ΕΛΕΝΗ—ΜΥΡΣΙΝΗ

ΚΟΥΣΑ κάθε ήχο της ζωής... Κάθε μιιά βροντερή αποστροφή, που ξεστομίζει μ' άπειλή ό Ούρανός στην Γη, και κάθε γλυκανάσασμα μοσχόβολο και μυστικό έκείνης, που αναδένει τά ώραία τά ώραία στήθη της για κείνον, κι' έσκυφα άκόμη κι' άφεγκρίσθηκα άνήσυχητή: Γής τά σπλάγγνα...

Κι' έννοιωσα τις ανατριχίλες της ζωής, που μάς χαμογέλα' τριγύρω με θωριές και μύρα, και της ζωής, που άπ' τά δάκρυα του πόνου της γεννιούνται στά σκοτάδια σταλακτίτες. Τής ζωής, που ξαναγενιώνει και πανηγυρίζει' κι' έπειτα γέννει και πεθαίνει άπ' τήν γοητεία των φίλων του "Ηλιου της ή άπ' τήν λιημονιά του, και της ζωής, που κρύβεται στα τρίσβλα της γής τ' άνήλια και στις θαλάσσης τους βυθούς και τις άλμύρες και κυβερνά τό μαυρό της βασίλειο με του μυστικισμού τήν μερόχορδη Γαλήνη.

Και έννοιωσα γλυκοχαράγματα όνειρενά και δόσεις σε πορφύρινη ούράνια άγκάλη.

Κι' εστάθισα βοβή, μαγνητισμένη από τήν μεγαλοπρέπεια μπρός στην γιγάντια πάλη των κινήτων, που ξεσπούν στα ξεσχισμένα μ' άλγιστα πλευρά των βράχων και σκάφτουν τά θεμέλια των με ειρωνείαν.

Κι' άπ' του άνέμου τά φτερά δέχθηκα χάδια και ραπίσματα.

Και έδοξίμασα τήν ήρεμη μελαγχολία του αποφυλλίσματος κάποιου κλειστού άκόμη μπουμπουκιού και σπόνγισα ψυχρό έπιθανάτιο ιδρώτα στρογγυλά άτσιγγάνα. Μέτρησα τους στεγνούς σφυγμούς χελιδονιού και τό ξεψύχισμα παρηκολούθησα γερόντισσες παρθένου. Κι' έννοιωσα τήν ανατριχίλα του θανάτου της Καρδιάς και της ψυχής τό άγχομαχητό μου βοούρωσε τά στήθη' κι' είδα τό Σώμα σκέλεθρο...

Έγνώρισα τόν Πόνο κι' έζησα πολύ...

★

Και περιμάζεψα όλους αυτούς τους ήχους.

... Κι' έσμιξα παιδαίσια δάκρυα και γέλοια με στεναγμούς και θεϊκά χαμόγελα παρθένων κι' ήνωσα τήν βροντή του Ούρανού με τήν κατάρτα τόν οίκτο του ανθρώπου με τήν περιφρόνησι' κι' έσμιξα τήν

λαχτάρα της αγάπης του με τόν πικρό της πόνο και της άχνοπτέρουνης έλπίδας του τό θρόνημα με τόν αντίλαλο του βογκητού, που άργοχύνει στην ψυχή του ή απογοήτευσίς της.

... Κι' έπλεξα τό τραγούδι μου, υπό τό φώς του ξανθομάλλου Φοίβου των ιδανικών μου, μέσα στον εξατομικέλο ναό, που τόν υπηρετούσα. Τραγούδι, πώχει τις στροφές από κρογμούς κοράκων και συννέτα κύνεια—τ' άθάνατά του σύμβολα' και που θά άντηχή νέο και άναλλοίωτο μες τις ψυχές τις όμορφες και τις μεγάλες, που θά μ' άναγνωρίσουν άπ' αυτό μονάχα.

★

Και τό τραγούδισα σιγά—σιγά μες στον σιγνό του όμορφου θεού μου... Και άνελόθηκαν τά δροσερά λουλούδια του άπ' τά άνθογάλια τους σε δάκρυα. Τ' άκουσαν τά πουλιά της άνοιξης, πώπτιζαν τις φρολιές στον στής σκεπής τό γέισο, κι' άνεστένιζαν βαρειά' τ' άστρα τή νύχτα έτρεμοόβυναν σάν όνειρα' και τά νερά του ποταμιού γαργάρισαν πεύδ λυπημένα...

Και μόν' αυτός άνάληγτος κι' άνεξιέωτος από τόν στυλόβήτην, που του έστησα, με θωρούσε!

— «Μη ξεγελίσαι, — μουπε άδυσόπητα—μ' αυτό τό ψέμα της χαράς πώς θ' άποκτήσης τό άμάραντο λουλούδι της 'Αλήθειας! Σύρε του πόνου τήν χαρά νά νοιώσης και ν' άναστηθής πεύδ δυνατή και πεύδ περιήφανη άκόμη. Σύντριψε αυτόν τόν γύφινό σου φτερωτό θεό, που με τά φτερουγίσματά του κάνει τό φοβερότερο κακό: ματώνει τις καρδιές κι' αποκοιμίζει τά μεγάλα όνειρα. Πάρε τό δρόμο σου άνάληγτη. Ούτε στ' άγκάθια μὴν άναστενάξης... »

★

Δίχως αγάπη νά διαβώ μες τη ζωή! Εγώ, τό χαϊδεμένο της, νά τήν συντρίψω...

★

"Εσσε' τό βαρύ μου βήμα κι' αποκρύφθηκα περίλυπη, αφανισμένη στ' άδυτά του έρεού του δάσους και σ' έβρηξα, ό παρηγορητής μου!

Δείξτέ μου, σεΐς, τό μονοπάτι τό άγκλωστό και έξηγήστέ μου τά λόγια του θεού μου...

Βαρύκομη, μά κι' άκατάβλητη, θά σ' άκολουθήση ή ψυχή μου έως πέρας.

Σύρε, παρθένε; άλλου ούρανού και άλλης Γής γεννήματα, μες στής ιδέας τ' άλλη, τά πυκνοφυτευμένα άπ' τās δρυς, που άπ' τήν ψυχή σας έδαλεισθήκαν ένα καιρό, σάν τήν φιλοξενόσαν, τήν άλγιστή των περιφάνεια... Σχίστε με τά άγνά σας κρυοδά-